

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 9/04-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2005 v pléne zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta, Juraja Babjaka, Eduarda Báránya, Alexandra Bröstla, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Jána Lubyho a Štefana Ogurčáka o návrhu vlády Slovenskej republiky, zastúpenej podpredsedom vlády Slovenskej republiky a ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky Danielom Lipšicom, na začatie konania o súlade § 130 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky takto

rozhodol :

1. Ustanovenie § 130 ods. 6 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov n i e j e v časti slovného spojenia „interpelovaného alebo najmenej pätiny poslancov“ a „alebo jej členovi“ v s ú l a d e s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 a s čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.

Odôvodnenie :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 9. novembra 2004 doručený návrh vlády Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľka“ alebo „vláda“) na začatie konania o súlade § 130 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovacom poriadku“) s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 a s čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Navrhovateľka sa uzniesla na predložení takéhoto návrhu ústavnému súdu svojím uznesením č. 1040 z 3. novembra 2004, v ktorom súčasne splnomocnila podpredsedu vlády a ministra spravodlivosti Slovenskej republiky Daniela Lipšica jej zastupovaním pred ústavným súdom v konaní o návrhu.

Z obsahu predloženého návrhu vlády vyplýva, že namieta

1. nesúlady § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy;
2. nesúlady druhej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy.

Ad 1) Vo vzťahu k nesúlady § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy navrhovateľka vo svojom návrhu uvádza argumenty jednak k nesúlady prvej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku a následne aj k nesúlady § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku ako celku s uvedenými ustanoveniami ústavy.

Vo vzťahu k namietanému nesúlady prvej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy navrhovateľka vo svojom návrhu okrem iného uvádza:

«Ústava v článku 80 ods. 1 oprávňuje poslanca Národnej rady Slovenskej republiky interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti. Poslanec musí obdržať odpoveď od interpelovaného do 30 dní.

Ústava nedefinuje obsah pojmu interpelácia. V § 129 ods. 1 rokovacieho poriadku NR SR sa konštatuje, že interpeláciou sa na účely tohto zákona rozumie kvalifikovaná otázka, ktorá sa vzťahuje na uplatňovanie a vykonávanie zákonov, plnenie programového vyhlásenia vlády a uznesení národnej rady vládou a jej členmi.

V právnej teórii sa možno stretnúť s názorom, že interpelácia „... je klasickým a vo všetkých parlamentných demokraciách na celom svete rozšíreným prostriedkom na kontrolu výkonnej moci parlamentom. Interpelovať znamená položiť kvalifikovanú, zásadnú otázku vo veciach pôsobnosti interpelovaného, ktorý na ňu musí odpovedať“ (Komentár k Ústave Slovenskej republiky, Čič, M. a kol.. Matica Slovenská 1997, s. 309) alebo tiež, že interpelácia sa môže týkať „... iba pôsobnosti interpelovaného subjektu. Interpelácia sa nespája s priamym právnym účinkom. Môže mať za následok hlasovanie o dôvere orgánu, ktorý bol interpelovaný“ (Ústava Slovenskej republiky komentár, Drgonec, J., Heuréka 2004, s. 471).

V čl. 80 ods. 2 ústava konštatuje, že: „O odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere.“

Podľa názoru navrhovateľa, bez ohľadu na značnú celkovú nejednoznačnosť formulácie obsiahnutej v čl. 80 ústavy (napr. použité slovné spojenie „odpoveď na interpelácie“ umožňuje niekoľko výkladov – má sa konať jedna rozprava po všetkých odpovediach na interpelácie alebo rozprava po každej odpovedi na interpeláciu? možno spojiť s hlasovaním o dôvere aj rozpravu, v ktorej poslanec vyslovil súhlas s obsahom odpovede na interpeláciu alebo iba takú, v ktorej takýto súhlas nevyslovil?), nikde v uvedenom texte nemožno nájsť zmocnenie pre to, aby Národná rada Slovenskej republiky v zákone rozlíšila oprávnenia poslancov podľa toho, ako hodnotia obsah odpovedí na svoju interpeláciu.

V § 130 ods. 6 prvá veta rokovacieho poriadku NR SR sa totiž konštatuje, že „Národná rada zaujme uznesením stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú“.

Podľa názoru navrhovateľa Národná rada SR v § 130 ods. 6 prvej vete rokovacieho poriadku NR SR reštriktívne zúžila obsah čl. 80 ods. 2 tým spôsobom, že umožnila iniciovať hlasovanie o uznesení k stanovisku k odpovedi na interpeláciu iba tým interpelujúcim, ktorí odpoveď interpelovaného nepovažujú za uspokojivú, zatiaľ čo tým, ktorí takúto odpoveď za uspokojivú považujú toto neumožnila.

V zmysle čl. 80 ods. 1 ústavy je každý poslanec NR SR oprávnený interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti, a rovnako aj každý poslanec je oprávnený dostať odpoveď od interpelovaného do 30 dní. Z uvedeného vyplýva rešpektovanie rovného postavenia poslancov, ako ho vyžaduje obsah princípu právneho štátu zakotveného v čl. 1 ods. 1 ústavy v obsahu čl. 80 ústavy, ktorému neprotirečí ani všeobecné konštatovanie uvedené v ods. 2 tohto článku a v zmysle ktorého o odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere.

V súvislosti s uvedeným navrhovateľ poukazuje na stanovisko ústavného súdu, v zmysle ktorého „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektami, ktorým boli priznané“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 17/99. Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1999, s. 365 a podobne aj I. ÚS 44/99 Nález z 13. októbra 1999, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1999, s. 382).

Na základe uvedeného navrhovateľ považuje ustanovenie § 130 ods. 6 prvá veta rokovacieho poriadku NR SR za odporujúce čl. 1 ods. 1 prvej vete v spojení s čl. 80 ústavy, nakoľko toto v rozpore s princípom spravodlivosti (materiálneho právneho štátu) nezabezpečuje reálnu možnosť uplatnenia práva iniciovať hlasovanie o uznesení k stanovisku k odpovedi na interpeláciu každému poslancovi, ktorý je v zmysle čl. 80 ústavy oprávnený interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti.»

Vo vzťahu k nesúladu § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku ako celku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy sa v návrhu navrhovateľky okrem iného uvádza:

«Jednou z požiadaviek kladených na zákon a na jednotlivé normy, ktoré zákon obsahuje, je zrozumiteľnosť a jasný obsah ustanovení a s tým spojená najmä jasná a zrozumiteľná adresnosť zákona, resp. jeho noriem. Túto požiadavku podľa názoru predkladateľa nespĺňa obsah § 130 ods. 6 rokovacieho poriadku NR SR ako celok.

Z jeho obsahu totiž jednoznačne nevyplýva, či v prípade, ak Národná rada sa rozhodne zaujať stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú, možno toto jej rozhodnutie spojiť s rozhodovaním a „dôvere“ vláde alebo jej členovi alebo či podľa uvedeného ustanovenia má Národná rada osobitným hlasovaním rozhodnúť o tom, že zaujme uznesením stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú (čl. 80 ods. 2 ústavy konštatuje „O odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere) a potom v druhom hlasovaní (na návrh vlády, interpelovaného alebo najmenej pätiny poslancov) rozhodnúť o spojení hlasovania o takomto uznesení s hlasovaním o dôvere vláde alebo jej členovi.

Nejasnosť, viacvýznamovosť a vágnosť ustanovenia § 130 ods. 6 rokovacieho poriadku NR SR vytvára stav interpretačnej neistoty, čo je v rozpore s princípom právnej istoty zakotveným v čl. 1 ods. 1 prvej vete ústavy.

Že sa nejedná iba o teoretický problém potvrdzuje ústavná prax. Uvedené ustanovenie rokovacieho poriadku NR SR využila v pléne Národnej rady Slovenskej republiky p. poslankyňa Tóthová dňa 28. októbra 2004, keď s podporou 33 poslancov NR SR predložila návrh, v ktorom žiadal v zmysle jeho § 130 ods. 6, „... aby sa na základe predloženého počtu podpisov, hlasovanie o stanovisku k odpovedi ministra školstva vyňalo na samostatné hlasovanie a spojilo s hlasovaním o dôvere tomuto členovi vlády SR v zmysle čl. 80 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“. Predseda Národnej rady SR, za podpory značnej časti poslancov a právnikov interpretoval ustanovenie § 130 ods. 6 rokovacieho poriadku spôsobom, ktorý takéto „vyňatie na samostatné hlasovanie“ a „spojenie s hlasovaním o dôvere“ v jednom rozhodnutí NR SR neumožňuje. K uvedenej otázke nedokázal zaujať jednoznačné stanovisko ani Ústavnoprávny výbor NR SR. Hrozí situácia, že uvedené sa bude pravidelne opakovať.

Navrhovateľ pokladá za preukázané, že § 130 ods. 6 rokovacieho poriadku NR SR obsahuje takú mieru nejasnosti a vágnosti, ktorá vytvára stav interpretačnej neistoty nezlučiteľný s princípom právnej istoty ako je tento obsiahnutý v princípe právneho štátu zakotvenom v čl. 1 ods. 1 prvej vete ústavy v spojení s čl. 80 ústavy.».

Ad 2) K namietanému nesúladu druhej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy sa v návrhu navrhovateľky okrem iného uvádza:

«Navrhovateľ zastáva názor, že ústavodarca nie bez významu rozlíšil v texte základného zákona slovné spojenie „vyslovenie dôvery“ od slovného spojenia „vyslovenie nedôvery“. Je totiž logické, aby za určitej ústavou predvídanej situácie subjekt politicky zodpovedný inému subjektu (vláda voči parlamentu), na potvrdenie legitimacy svojich rozhodnutí (krokov, postupov), požiadal o vyslovenie jeho dôvery a tiež, aby na druhej strane subjekt nadaný politickou kontrolou voči inému subjektu (parlament voči vláde), za určitej v ústave predvídanej situácie, bol oprávnený vysloviť kontrolovanému subjektu svoju nedôveru.

Zákonodarca v § 130 ods. 6 druhej vete rokovacieho poriadku NR SR umožnil, aby Národná rada Slovenskej republiky spojila hlasovanie o uznesení o stanovisku k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú, s hlasovaním o dôvere vláde alebo jej členovi na návrh vlády, interpelovaného alebo najmenej päťtiny poslancov.

V zmysle čl. 113 ústavy je vláda povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred Národnú radu Slovenskej republiky, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

V zmysle čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy vláda môže kedykoľvek požiadať Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery a vláda môže spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie o inej veci s hlasovaním o dôvere vláde.

Jednotlivý člen vlády, podľa názoru navrhovateľa nie je podľa ústavy oprávnený požiadať o vyslovenie dôvery Národnú radu Slovenskej republiky.

Z uvedených ústavných článkov preto vyplýva, že „hlasovanie o dôvere“ môže v ústavnom poriadku Slovenskej republiky za ustanovených podmienok iniciovať výlučne vláda.

Uvedené potvrdzujú aj ďalšie ústavné články, v ktorých ústavodarca spája výlučne vládu s oprávnením iniciovať hlasovanie, rokovanie alebo vyslovenie dôvery (vláde alebo jej členovi – čl. 102, čl. 115 a čl. 119 ústavy) a inými subjektami oprávnenými iniciovať hlasovanie, rokovanie, vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi (1/5 poslancov NR SR čl. 88 ústavy).

Navrhovateľ pritom poukazuje aj na stanovisko ústavného súdu, v zmysle ktorého „Slovenská republika je podľa čl. 1 ústavy právnym štátom. V právnom štáte má ústava povahu základného prameňa práva, ktorý je nadradený všetkým ostatným prameňom práva. Tento znak implikuje aj požiadavku, aby všetky právne predpisy a v nich obsiahnuté alebo z nich odvodené právne normy, verejnoprávne aj súkromnoprávne, boli v súlade s ustanoveniami ústavy. Ústavou parlament ustanovuje, ktoré orgány a aké činnosti budú vykonávať a zabezpečovať (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 32/95. Nález zo 7. novembra 1996. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1996, s. 198) a rovnako aj na stanovisko, v zmysle ktorého „Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ medzi nimi existuje príčinná súvislosť (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 48/97. Nález zo 7. januára 1998. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1998, s. 288).

V súlade s uvedenými názormi ústavného súdu a požiadavkami právneho štátu preto podľa názoru navrhovateľa nie je možné, aby zákon rozšíril oprávnenie zverené ústavou výlučne jednému ústavnému orgánu aj na iné subjekty (v tomto prípade na „interpelovaného“ a „najmenej päťtinu poslancov“).

Protiústavnosť a logickú nezmyselnosť namietaného zákonného ustanovenia podčiarkuje aj skutočnosť, že v zmysle článku 80 ods. 1 ústavy (Poslanec môže interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti) je za interpelovaného nevyhnutné pokladať nielen člena vlády, ale aj vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy.

Namietané ustanovenie § 130 ods. 6 rokovacieho poriadku NR SR pripúšťa, aby sa hlasovanie o uznesení o stanovisku k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú, na návrh jedného z v ňom uvedených subjektov (vlády,

interpelovaného alebo najmenej päťtiny poslancov) spojilo s hlasovaním o dôvere vláde alebo jej jednotlivému členovi, bez ohľadu na skutočnosť, voči komu bola interpelácia uplatnená.

Uvedené znamená, že napr. na návrh interpelujúceho, ktorý nepokladá za uspokojivú odpoveď vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy je možné v zmysle tohto ustanovenia spojiť hlasovanie o uznesení k stanovisku k odpovedi na interpeláciu s hlasovaním o dôvere vláde alebo jej členovi alebo dokonca uvedené urobiť aj na návrh interpelovaného vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy.

Na základe uvedeného navrhovateľ považuje § 130 ods. 6 druhú vetu rokovacieho poriadku NR SR za odporujúcu čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy.».

Na základe skutočností uvedených vo svojom návrhu navrhovateľka požaduje, aby ústavný súd prijal vo veci samej tento nález:

«Ustanovenie § 130 ods. 6 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (rokovací poriadok NR SR) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvá veta v spojení s čl. 80, s čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky

alebo

ustanovenie § 130 ods. 6 zákona druhá veta č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (rokovací poriadok NR SR) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvá veta v spojení s čl. 80, s čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky

alebo

slovné spojenie „interpelovaného alebo najmenej päťtiny poslancov“ a „alebo jej členovi“ z ustanovenia § 130 ods. 6 druhá veta rokovacieho poriadku NR SR nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvá veta v spojení s čl. 80, s čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.».

Ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna 29. novembra 2004 návrh navrhovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. PL. ÚS 9/04-17 ho prijal na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa namietaného nesúladu § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1

prvou vetou v spojení s čl. 80, čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky; v časti, v ktorej navrhovateľka požadovala pozastaviť účinnosť § 130 ods. 6 druhej vety zákona o rokovacom poriadku do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, návrhu nevyhovel.

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie ústavný súd požiadal predsedu Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) a zástupcu navrhovateľky - podpredsedu vlády Daniela Lipšica o vyjadrenie, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a predsedu národnej rady tiež o vyjadrenie k návrhu navrhovateľky.

Predseda národnej rady sa v liste doručenom ústavnému súdu 26. januára 2005 vyjadril, že *„netrvám na ústnom pojednávaní o prijatom návrhu“*. V tomto liste predseda národnej rady zaujal aj stanovisko k návrhu vlády, keď uviedol:

„Ako stanovisko k návrhu vlády Slovenskej republiky uvádzam, že po formálnej stránke Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon v súlade s ustanovenou potrebnou väčšinou poslancov a zákon bol podpísaný príslušnými ústavnými činiteľmi a vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky je presvedčená, že prijatý zákon je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a právnym poriadkom Slovenskej republiky. Je však na Ústavnom súde Slovenskej republiky, aby v súvislosti s podaným návrhom posúdil ústavnosť napadnutých ustanovení.“

Podpredseda vlády na výzvu ústavného súdu oznámil ústavnému súdu, že vláda netrvá na ústnom pojednávaní.

II.

Východiská

Účelom namietaného ustanovenia § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku je podrobnejšie upraviť uplatňovanie čl. 80 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „O odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere“. Prvoradou úlohou ústavného súdu pri posudzovaní návrhu vlády

preto bolo interpretovať obsah tohto článku ústavy, a to o to viac, že samotná navrhovateľka vo svojom návrhu poukázala na „... *značnú celkovú nejednoznačnosť formulácie obsiahnutej v čl. 80 ústavy.*“.

Pri výklade obsahu čl. 80 ods. 2 ústavy sa ústavný súd riadil konštantnou zásadou vyjadrenou v jeho judikatúre, podľa ktorej „Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ medzi nimi existuje príčinná súvislosť“ (II. ÚS 48/97, *mutatis mutandis* II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99).

Vychádzajúc z uvedenej zásady ústavný súd zdôraznil, že čl. 80 ods. 2 ústavy je potrebné interpretovať a uplatňovať tak v nadväznosti na čl. 80 ods. 1 ústavy, ako aj v nadväznosti na ďalšie ustanovenia ústavy, najmä čl. 88, čl. 113, čl. 114, čl. 115 ods. 1, čl. 116 ods. 1 a 3, čl. 119 písm. k), a tiež v nadväznosti na obsah všeobecných ústavných princípov, osobitne na obsah princípu právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 prvej vete ústavy, ktorého obsah (zrozumiteľne) právne relevantným spôsobom ústavný súd už mnohokrát konkretizoval vo svojej doterajšej judikatúre.

Článok 80 ods. 1 ústavy ustanovuje právo poslanca národnej rady interpelovať vládu, člena vlády alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti. Zároveň toto ustanovenie ústavy poslancovi národnej rady zaručuje právo dostať od interpelovaného odpoveď na interpeláciu v lehote do 30 dní, z čoho možno implikovať povinnosť interpelovaného odpovedať na interpeláciu v tejto ústavnej lehote.

Právo poslanca národnej rady podľa čl. 80 ods. 1 ústavy treba podľa názoru ústavného súdu vnímať ako jeden z právnych (ústavných) prostriedkov slúžiacich vo svojej podstate na uplatňovanie kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, jej jednotlivým členom, ako aj ďalším vláde podriadeným subjektom (vedúcim ústredných orgánov štátnej správy). Tento záver vyplýva práve z jeho možných dôsledkov vyplývajúcich z organického spojenia čl. 80 ods. 1 ústavy s čl. 80 ods. 2 ústavy, t. j. z možnosti spojiť hlasovanie o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) s hlasovaním o dôvere.

Kontrolná právomoc národnej rady voči vláde a jej jednotlivým členom vyplýva z ústavou založených vzťahov národnej rady a vlády, resp. jej jednotlivých členov. Tento vzťah principiálnym spôsobom zakladajú najmä čl. 114 ods. 1 prvá veta ústavy („Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná Národnej rade Slovenskej republiky“) a čl. 116 ods. 1 ústavy („Člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky“). Ide teda o vzťah zodpovednosti vlády voči národnej rade (kolektívna zodpovednosť) a tiež jednotlivého člena vlády voči národnej rade (individuálna zodpovednosť), ktorý treba považovať za kľúčový znak parlamentnej formy vlády, z ktorej ústava vychádza. Ústavná koncepcia zodpovednosti vlády a jej jednotlivého člena voči národnej rade je založená na „inštitúte dôvery“, t. j. na požiadavke, aby vláda, ako aj jej jednotliví členovia počas svojho pôsobenia v ústavných funkciách disponovali dôverou národnej rady.

K uplatneniu zodpovednosti vlády a jej jednotlivých členov voči národnej rade ustanovuje ústava reálne kontrolné (zodpovednostné) mechanizmy, ako aj spôsob a právne (ústavné) dôsledky ich uplatnenia.

V prvom rade ide o právo národnej rady vysloviť vláde, ako aj jej jednotlivému členovi nedôveru vyjadrené v čl. 114 ods. 1 druhej vete a v čl. 116 ods. 3 (text pred bodkočiarkou) ústavy, čoho právnym (ústavným) dôsledkom je povinnosť prezidenta Slovenskej republiky vládu, resp. jednotlivého člena vlády odvolať podľa čl. 115 ods. 1, resp. čl. 116 ods. 3 (text za bodkočiarkou) ústavy. Z čl. 88 ústavy zároveň vyplýva, že návrh na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej jednotlivému členovi národná rada prerokuje (len) vtedy, ak o to požiada najmenej pätina poslancov (odsek 1), pričom na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej jednotlivému členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov (odsek 2). Právo národnej rady vysloviť vláde, resp. jej jednotlivému členovi nedôveru treba považovať za hlavný ústavný nástroj na uplatňovanie kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, resp. jej jednotlivému členovi, ktorý v konečnom dôsledku smeruje k uplatneniu zodpovednosti vlády, resp. jej jednotlivého člena voči národnej rade.

Za účelom uplatňovania kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, ako aj jej jednotlivému členovi ústava zveruje do pôsobnosti národnej rady okrem iného oprávnenie „rokovať o programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom“ [čl. 86 písm. f) ústavy], ďalej tiež „schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet“ [čl. 86 písm. g) ústavy], alebo „rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky“ [čl. 86 písm. h) ústavy]. Rokovanie o ktorejkoľvek z citovaných vecí môže v konečnom dôsledku vyústiť do uplatnenia hlavného nástroja zabezpečujúceho uplatnenie zodpovednosti vlády, resp. jej jednotlivého člena, t. j. do vyslovenia nedôvery vláde, resp. jej jednotlivému členovi, a to za predpokladu, že to navrhne najmenej pätina poslancov národnej rady (čl. 88 ods. 1 ústavy).

Za integrálnu súčasť a prejav zodpovednosti vlády ako celku a jej jednotlivých členov voči národnej rade treba považovať podľa názoru ústavného súdu nielen oprávnenie kvalifikovanej skupiny poslancov vyvolať rokovanie o vyslovení nedôvery vláde, resp. jej jednotlivému členovi a túto prípadne nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov národnej rady aj vysloviť (čl. 88 ústavy), ale aj oprávnenie vlády požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery, ktoré zakladajú čl. 114 ods. 2 ústavy („Vláda môže kedykoľvek požiadať Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery“), čl. 114 ods. 3 ústavy („Vláda môže spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde“) a v podstate veci aj čl. 113 ústavy („Vláda je povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred Národnú radu Slovenskej republiky, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery“), aj keď v tomto prípade nejde len o oprávnenie, ale predovšetkým ústavnú povinnosť vlády. Právo vlády uchádzať sa o dôveru národnej rady je navyše uvedené aj v rámci demonštratívneho výpočtu vecí, o ktorých vláda rozhoduje v zbere [podľa čl. 119 písm. k) ústavy „*Vláda rozhoduje v zbere... k) o tom, že požiada o vyslovenie dôvery*“].

Ústavný súd sa stotožnil s názorom navrhovateľky vyjadreným v jej návrhu, podľa ktorého «... *ústavodarca nie bez významu rozlíšil v texte základného zákona slovné spojenie „vyslovenie dôvery“ od slovného spojenia „vyslovenie nedôvery“ . Je totiž logické, aby za*

určitej ústavou predvídanej situácie subjekt politicky zodpovedný inému subjektu (vláda voči parlamentu), na potvrdenie legitimacy svojich rozhodnutí (krokov, postupov), požiadal o vyslovenie jeho dôvery a tiež, aby na druhej strane subjekt nadaný politickou kontrolou voči inému subjektu (parlament voči vláde), za určitej situácie, bol oprávnený vysloviť kontrolovanému subjektu svoju nedôveru.» Podľa názoru ústavného súde ide o samostatné ústavné inštitúty, ktoré zaručujú dynamiku vo vzťahu zodpovednosti vlády voči národnej rade tým, že umožňujú aktivitu oboch subjektov tohto vzťahu smerujúcu k dosiahnutiu želaného stavu, pri ktorom vláda, ako aj jej jednotliví členovia požívajú dôveru národnej rady.

Opierajúc sa o text vyššie citovaných ustanovení čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy sa ústavný súd stotožnil tiež s názorom navrhovateľky, podľa ktorého *„jednotlivý člen vlády... nie je podľa ústavy oprávnený požiadať o vyslovenie dôvery Národnú radu Slovenskej republiky“*, z čoho zároveň vyplýva, že jediným subjektom, ktorý je oprávnený iniciovať (navrhnúť) „hlasovanie o dôvere“, je vláda. Zároveň pre úplnosť považoval ústavný súd za potrebné doplniť svoje predbežné závery aj o konštatovanie, podľa ktorého oprávnením navrhnuť „hlasovanie o dôvere vláde“ nedisponuje ani kvalifikovaná skupina poslancov národnej rady (najmenej pätina), pretože táto môže podľa čl. 88 ods. 1 ústavy predložiť len návrh na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej jednotlivému členovi, ale nie návrh na vyslovenie dôvery vláde.

Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu vyplýva nesporný záver, že vláda môže, využívajúc svoje oprávnenie ustanovené v čl. 114 ods. 2 ústavy (*„spojiť... hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde“*) v spojení s čl. 80 ods. 2 ústavy, spojiť hlasovanie o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) s hlasovaním o (svojej) dôvere, prirodzene vedomá si prípadných ústavných dôsledkov vyplývajúcich z čl. 115 ods. 1 ústavy, podľa ktorých *„Ak Národná rada Slovenskej republiky... zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, prezident Slovenskej republiky vládu odvolá“*. Podľa názoru ústavného súdu môže vláda toto svoje oprávnenie využiť bez ohľadu na to, či ide o odpoveď na interpeláciu, ktorá bola adresovaná jednotlivému členovi vlády, vedúcemu iného ústredného orgánu štátnej správy alebo vláde ako celku. Tento svoj záver ústavný súd opiera o ústavné postavenie vlády ako

vrcholného orgánu výkonnej moci (čl. 108 ústavy), ktorý je nadriadený tak ministerstvám, ako aj iným ústredným orgánom štátnej správy (riadiace, koordinačné a kontrolné pôsobenie vlády voči ministerstvám a iným ústredným orgánom štátnej správy výslovne ustanovuje § 39 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov). Ústavný súd považoval za potrebné zároveň zdôrazniť, že ak vláda iniciuje (žiada) spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) s hlasovaním o dôvere vláde podľa čl. 80 ods. 2 ústavy, tak to národná rada musí akceptovať bez toho, aby o takomto „návrhu“ vlády rozhodovala hlasovaním, čo vyplýva z dikcie čl. 114 ods. 3 („Vláda môže spojiť...“, t. j. nie „navrhnúť“) ústavy.

V súvislosti s posudzovaným návrhom navrhovateľky sa ústavný súd musel vysporiadať predovšetkým s otázkou, či rozprava o odpovedi vlády, jej jednotlivého člena alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy na interpelácie (interpeláciu) poslanca národnej rady podľa čl. 80 ods. 2 ústavy môže v konečnom dôsledku vyústiť z iniciatívy vlády nielen do spojenia hlasovania o odpovedi na interpeláciu s hlasovaním o dôvere vláde, ale z iniciatívy (na návrh) najmenej päťiny poslancov národnej rady aj do spojenia hlasovania o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) s hlasovaním o nedôvere vláde, jej jednotlivému členovi a prípadne aj vedúcemu iného ústredného orgánu štátnej správy. Kľúč k odpovedi na túto otázku treba podľa názoru ústavného súdu hľadať v tom, či slovné spojenie „...možno spojiť s hlasovaním o dôvere“ použité v čl. 80 ods. 2 ústavy sa má vykladať doslovne alebo existujú argumenty aj pre jeho extenzívnu interpretáciu vyúsťujúcu do záveru, že hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) možno spojiť nielen s hlasovaním o dôvere, ale aj nedôvere vláde, prípadne jej jednotlivému členovi.

V prospech extenzívnej interpretácie slovného spojenia „... možno spojiť s hlasovaním o dôvere“ použitého v čl. 80 ods. 2 ústavy by bolo možné na prvý pohľad úspešne použiť argument, podľa ktorého ak sú predmetom interpelácií veci patriace do pôsobnosti interpelovaného (vlády, člena vlády, vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy), ktoré vo svojej podstate tvoria zároveň aj predmet kontrolnej právomoci národnej rady voči tým orgánom výkonnej moci, ktoré môžu poslanci národnej rady interpelovať, tak sú tým zároveň naplnené aj dôvody na vyvodenie zodpovednosti vlády, resp. jej jednotlivého člena

voči národnej rade. Z toho by mohlo logicky vyplývať, že v prípade, ak by boli nespokojní s odpoveďou na interpeláciu nielen interpelujúci poslanec, ale aj kvalifikovaná skupina poslancov národnej rady (najmenej pätina podľa čl. 88 ods. 1 ústavy), tak by mohla celá procedúra vyústiť do uplatnenia zodpovednosti vlády voči národnej rade, a to tak, že by najmenej pätina poslancov národnej rady predložila návrh spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) s hlasovaním o vyslovení nedôvery jednotlivému členovi vlády alebo vláde. V prospech extenzívneho výkladu citovaného slovného spojenia použitého v čl. 80 ods. 2 ústavy by mohol svedčiť aj *argument per analogiam legis* opierajúci sa o nespornú potrebu extenzívnej interpretácie slovného spojenia „... rokovať o dôvere vláde alebo jej jednotlivým členom“ použitého v čl. 86 písm. f) ústavy v rámci demonštratívneho výpočtu vecí patriacich do pôsobnosti národnej rady, ktoré minimálne nepriamo súvisí aj s čl. 80 ods. 2 ústavy.

Posudzujúc uvedené argumenty ústavný súd však dospel k záveru, že slovné spojenie „... ámožno spojiť s hlasovaním o dôvere“ použité v čl. 80 ods. 2 ústavy sa musí vykladať doslovne, t. j. že hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) možno spojiť len s hlasovaním o dôvere vláde, a nie aj s hlasovaním o nedôvere vláde, prípadne jej jednotlivému členovi.

Tento svoj záver oprel ústavný súd predovšetkým o základné východisko, podľa ktorého extenzívny výklad právnych noriem možno uplatniť len celkom výnimočne, a to vtedy, ak možno všetky argumenty proti jeho použitiu presvedčivo vyvrátiť. V danom prípade by toto základné východisko podľa názoru ústavného súdu nebolo naplnené. Na podporu tohto názoru možno okrem iného použiť aj argument naznačený v posudzovanom návrhu navrhovateľky, podľa ktorého by extenzívna interpretácia čl. 80 ods. 2 ústavy umožňovala spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu s hlasovaním o nedôvere vláde, prípadne jej jednotlivému členovi aj vtedy, ak by bol interpelovaným vedúci iného ústredného orgánu štátnej správy, t. j. aj vtedy, ak interpeláciou nebola priamo dotknutá vláda, resp. jej jednotlivý člen, pričom do pôsobnosti národnej rady nepatrí vyslovovanie nedôvery vedúcemu iného ústredného orgánu štátnej správy, ale len vláde alebo jej jednotlivému členovi.

Podľa názoru ústavného súdu možnosť spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) s hlasovaním o dôvere podľa čl. 80 ods. 2 ústavy treba vnímať ako „nástroj“ v rukách vlády pre prípad, ak by reakcia poslancov národnej rady počas rozpravy (prípadne aj pred ňou) o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) signalizovala stratu dôvery vlády, resp. jej jednotlivého člena; t. j. v danom prípade ide o právny prostriedok na upevnenie legitimity vlády, a tým nepriamo prípadne aj jej jednotlivého člena, ktorý bol v danom prípade interpelovaný. V prospech tohto záveru možno argumentovať aj prostredníctvom metódy logického výkladu. Po spojení hlasovania o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) s hlasovaním o dôvere podľa čl. 80 ods. 2 ústavy (z iniciatívy, resp. na „návrh“ vlády uplatnením jej oprávnenia podľa čl. 114 ods. 3 ústavy) majú hlasujúci poslanci národnej rady v podstate len dve možnosti, a to buď jedným hlasovaním zaujať kladné stanovisko k odpovedi na interpeláciu, a tým súčasne vysloviť aj dôveru vláde, alebo zaujať svojím hlasovaním negatívne stanovisko k odpovedi na interpeláciu, a tým zároveň vyvolať aj právne účinky ustanovené v čl. 115 ods. 1 ústavy, podľa ktorých ak národná rada zamietne návrh na vyslovenie dôvery vláde, tak ju prezident odvolá. Naopak, ak by čl. 80 ods. 2 ústavy umožňoval aj spojenie hlasovania o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) s hlasovaním o nedôvere vláde alebo jej jednotlivému členovi, ocitli by sa poslanci podporujúci vládu v neriešiteľnej dileme, pri ktorej by v spojenom hlasovaní nemohli zároveň zaujať kladné stanovisko k odpovedi na interpeláciu (hlasovať za) a zároveň hlasovať proti návrhu na vyslovenie nedôvery vláde, resp. jej jednotlivému členovi.

V nadväznosti na východiská ústavného súdu sa ústavný súd podrobne zaoberal argumentmi navrhovateľky o nesúlade namietaného ustanovenia § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s jednotlivými ustanoveniami ústavy, ktorá predložila ústavnému súdu návrh na rozhodnutie v troch variantoch: v prvom namieta nesúlad prvej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy, v druhom namieta nesúlad celého § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy a v poslednom formuluje navrhovateľka argumenty k nesúladu druhej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 113 a čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy.

K namietanému nesúladu § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy

a) Podľa § 130 ods. 6 prvej vety zákona o rokovacom poriadku „Národná rada zaujme uznesením stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú.“.

Podľa názoru navrhovateľky je citované ustanovenie v rozpore s ústavou okrem iného preto, že „umožnilo iniciovať hlasovanie o uznesení k stanovisku k odpovedi na interpeláciu iba tým interpelujúcim, ktorí odpoveď interpelovaného nepovažujú za uspokojivú, zatiaľ čo tým, ktorí takúto odpoveď za uspokojivú považujú, toto neumožnila“, čo v konečnom dôsledku nerešpektuje rovné postavenie poslancov a je „v rozpore s princípom spravodlivosti (materiálneho právneho štátu)“.

Ústavný súd sa s argumentáciou navrhovateľky namietajúcou nesúlad § 130 ods. 6 prvej vety zákona o rokovacom poriadku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy nestotožnil. Podľa názoru ústavného súdu nie je týmto ustanovením zákona o rokovacom poriadku narušené rovné postavenie poslancov národnej rady, ktorí uplatnili svoje právo interpelovať podľa čl. 80 ods. 1 ústavy, pretože každý z interpelujúcich poslancov má právo vyjadriť sa ešte pred prípadným hlasovaním národnej rady o stanovisku k odpovedi na interpeláciu, či považuje odpoveď za uspokojivú alebo nie, pričom z namietaného ustanovenia prvej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku vyplýva, že národná rada zaujme uznesením stanovisko k odpovedi na interpeláciu len vtedy, ak interpelujúci poslanec označí odpoveď na jeho interpeláciu za neuspokojivú; v takom prípade sa k hlasovaniu pristupuje automaticky, t. j. bez ohľadu na to, či dotknutý poslanec takéto hlasovanie navrhne (chce navrhnúť) alebo nie.

Z hľadiska rešpektovania rovného postavenia poslancov je v danom prípade podľa názoru ústavného súdu podstatné, že každý poslanec má rovnakú možnosť vyjadriť sa k tomu, či považuje odpoveď na jeho interpeláciu za uspokojivú alebo nie, keďže každý poslanec môže už (samotným) svojím vyjadrením vyvolať dôsledok predvídaný § 130 ods.

6 prvou vetou zákona o rokovacom poriadku, t. j. nutnosť zaujať stanovisko národnej rady uznesením k odpovedi na jeho interpeláciu. Navyše sa podľa názoru ústavného súdu vnútorná konštrukcia § 130 ods. 6 prvej vety zákona o rokovacom poriadku opiera o ústavne konformný a vo svojej podstate logický záver, podľa ktorého by bolo nadbytočné, ak by národná rada zaujímala uznesením stanovisko k odpovedi na každú interpeláciu, t. j. aj k takej, ktorú sám interpelujúci hodnotí uspokojivo.

b) Vo vzťahu k časti návrhu navrhovateľky, v ktorej poukazuje na nejasnosť a vágnosť celého § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku a z toho vyplývajúce interpretačné problémy, keďže z jeho obsahu «... *nevyplýva, či v prípade, ak Národná rada sa rozhodne zaujať stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú, možno toto jej rozhodnutie spojiť s rozhodovaním o „dôvere“ vláde alebo jej jednotlivému členovi alebo či podľa uvedeného ustanovenia má Národná rada najprv samostatným hlasovaním rozhodnúť o tom, že zaujme uznesením stanovisko k odpovedi na interpeláciu, ktorú interpelujúci nepovažuje za uspokojivú... a potom v druhom hlasovaní (na návrh vlády, interpelovaného alebo najmenej päťiny poslancov rozhodnúť o spojení hlasovania o takomto uznesení hlasovaním o dôvere vláde alebo jej členovi*», sú podľa názoru ústavného súdu argumenty navrhovateľky k nejasnosti a vágnosti namietaného ustanovenia zákona o rokovacom poriadku v časti týkajúcej sa druhej vety § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku čiastočne opodstatnené. Z vyššie podaného výkladu čl. 80 ods. 2 ústavy síce vyplýva, že niektoré interpretačné otázky vyplývajúce z dikcie namietaného § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku na jednej strane možno preklenúť jeho ústavne konformným výkladom (napr. že o návrhu vlády na spojenie hlasovania o odpovedi na interpeláciu s hlasovaním o dôvere vláde nie je potrebné osobitne hlasovať, keďže ide vo svojej podstate o návrh podľa čl. 114 ods. 3 ústavy), ale na druhej strane ústavne konformným výkladom sa zjavne nedajú preklenúť situácie, ak navrhne „spojenie hlasovania“ interpelovaný člen vlády alebo vedúci iného ústredného orgánu štátnej správy, prípadne ak to navrhne najmenej päťina poslancov národnej rady. Najmä slovo „môže“ použité v druhej vete § 130 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku totiž v takýchto situáciách podľa názoru ústavného súdu vytvára podmienky na jeho svojvoľnú a účelovú interpretáciu

aktuálnou parlamentnou väčšinou, a to s takou intenzitou, ktorá protirečí princípu právnej istoty ako jednému z definíčných znakov právneho štátu.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že § 130 ods. 6 druhá veta zákona o rokovanom poriadku je v časti týkajúcej sa možnosti spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu s hlasovaním o dôvere vláde alebo jej členovi na návrh interpelovaného alebo najmenej päťtiny poslancov v rozpore s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 80 ústavy.

K namietanému nesúladu § 130 ods. 6 druhej vety zákona o rokovanom poriadku s čl. 113 a s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy

V tejto časti svojho návrhu namieta navrhovateľka nesúlad namietaného ustanovenia zákona o rokovanom poriadku jednak s čl. 113, ako aj s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy.

Pokiaľ ide o namietaný nesúlad § 130 ods. 6 druhej vety zákona o rokovanom poriadku s čl. 113 ústavy, podľa ktorého je vláda povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred národnú radu a požiadať ju o vyslovenie dôvery, ústavný súd dospel k záveru, že argumentácia navrhovateľky nie je opodstatnená. Zo systematického zaradenia čl. 113 ústavy vo vnútornej štruktúre druhého oddielu šiestej hlavy ústavy, ako aj z jeho účelu totiž vyplýva, že k jeho uplatneniu dochádza len v jedinečnej ústavnej situácii, keď je vláda v lehote 30 dní po svojom vymenovaní povinná uchádzať sa o vyslovenie dôvery národnou radou, pričom vecným podkladom rokovania národnej rady je v tomto prípade (len) program vlády. Jedinečnosť tejto ústavnej situácie podľa názoru ústavného súdu vylučuje, aby v tomto prípade bola predmetom rokovania národnej rady aj iná otázka ako rokovanie o predloženej programe vlády, t. j. napr. odpoveď na interpelácie (interpeláciu), a preto vzhľadom na zjavnú absenciu nadväznosti postupu národnej rady podľa čl. 80 ústavy upraveného bližšie v § 129 a § 130 zákona o rokovanom poriadku na postup národnej rady podľa čl. 113 ústavy upravený bližšie v § 107 zákona o rokovanom poriadku nemožno vysloviť ani záver o nesúlade namietaného § 130 ods. 6 zákona o rokovanom poriadku s čl. 113 ústavy.

Pokiaľ ide o namietaný nesúlad § 130 ods. 6 druhej vety zákona o rokovacom poriadku s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy, ústavný súd dospel k záveru, že v časti slovného spojenia „interpelovaného alebo najmenej pätiny poslancov“ a „alebo jej členovi“ je v rozpore s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy. Tento svoj záver oprel ústavný súd o svoje východisko, a to čl. 80 ods. 2 ústavy, v súlade s ktorým podľa tohto ustanovenia ústavy nemôže dôjsť k hlasovaniu o nedôvere vláde alebo jej jednotlivému členovi ani k hlasovaniu o dôvere jednotlivému členovi vlády, ktoré navyše ústava ako celok neumožňuje, ale len k hlasovaniu o dôvere vláde, pričom iniciovať takéto hlasovanie môže na základe spojenia čl. 80 ods. 2 ústavy s čl. 114 ods. 2 a 3 ústavy len vláda, a nie interpelovaný člen vlády, vedúci iného ústredného orgánu štátnej správy alebo najmenej pätina poslancov národnej rady, ako to umožňuje namietané ustanovenie zákona o rokovacom poriadku.

K nálezu sa pripája odlišné stanovisko sudcu Alexandra Bröstla.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2005